

6. ZPRAVODAJ

65. Loutkářské Chrudimi | středa 6. 7. 2016

Jan Šotkovský

Balada o truchlivém konci ředitele loutkového divadla

Můj osud visí na vlásku
Došlo ke vzpouře maňásků

Z nízkých platů mne vztekla viní
tři rozběsnění manekýni

„Neumožnil jsi tvůrčí vzněty!“
hřímají zle marionety

Než stihl jsem to odčinit
kol krku utáhli mi nit

Vodiči půjdou za plačky
Už nejsem mezi živáčky

Bud' je divadlo dobrý, nebo ne

rozhovor s Irenou Marečkovou

Vedla jste v Chrudimi několik seminářů a vracíte se sem po dlouhé době, asi po pěti letech. Zaznamenala jste nějaký posun?

Ve vývoji loutkářství asi úplně ne, ale vidím velký posun v programu, který je nabitý a velmi dobře zorganizovaný – dobře se to stíhá, diváci nijak netápou. Člověk se mohl připravit dopředu, protože měl všechny informace – a to nemluvím jen o seminářích, ale třeba i o inspirativních představeních, na které jsme si mohli zamluvit vstupenky a tak. Strukturu seminářů teprve uvidím, ale vzpomínám si, že když jsem tu byla naposled, tak se tu dělal seminář o animaci. Takový náhled do základů animovaného filmu, a to mi připadalo tak jiný, že to byl fakt velký pokrok. Nejde o ten animovaný film, ale o ten způsob uvažování – není to nic extra složitého a dá se to zabudovat do inscenace. Mít možnost se s tím seznámit, osmělit se, to je určitě klad. Letos je pro mě příjemné překvapení Loutkářská konzervatoř, která trvala přes dva ročníky LCH. Právě jsem přišla z jejich klauzur, kde se mi líbily etudy, co jsem mohla vidět. Před nějakým časem jsme si s někým říkali, jaký je hlad po průběžném vzdělávání amatérů, jaký je hlad po řemesle, tak jsem ráda, že to stále trvá. To je příjemná změna.

Pracujete s různými materiály, jak na ně přicházíte?

Nejsem sama objevitel. Sem tam vidím v nějaké dílně materiál, který by se dal někde použít. Ono to člověka napadne, když si to osahá. Je to prostá zvědavost a zkoušení si, jestli mě ten materiál poslouchá, co mi může říct a v čem pomoci. Nedá se to vyhledávat jen tak. Někdy věci, o které se začnu zajímat, najdu i na internetu.

Jaký typ loutky či materiálu je vám při jejich výrobě nejsympatičtější?

Nemám ráda, když se z loutky dělá příliš okrasný artefakt. Mám ráda autentičnost materiálů. Vždycky je to o tom, co mi režisér dovolí. Ty věci se pak používají a musí se tedy s nimi umět zacházet. Takže on mi povolí velikost hřiště, které mu já následně připravím. Vždycky je to limitované, není to úplně volná tvorba. Nejdřív je téma a k tomu následně vyberu materiál, ať už jde po, nebo schválně proti němu. K tomu typu loutek – mám hodně ráda masky a maňásky. Možná se to nezdá, ale mají k sobě hodně blízko. Jde o fragmentovaný pohyb, který je velikou zkratkou, znakem. Maňáska mám ráda, protože to je figura groteskní. Je nepopisná a způsob hraní je velikánská nadsázka, to mě hodně baví. Ale mám ráda v podstatě všechny typy loutek. Vždycky si dokážu najít vztah ke všemu, co dělám. Dokonce i u takových, u kterých si řeknu, že to je taková „chlebovka“ si pak dokážu najít něco, co mě pobaví, jinak to nejde.

Řešila jste někdy scénografický oříšek? Někakou výzvu, metu, ze které jste měla radost, když se vám ji pak podařilo zdolat?

Většinou nejde o to, jak to vymyslet, ale spíš o realizaci s malými prostředky nebo v malém počtu lidí. Mám ráda inscenace, které mě pobaví a kde se něco nového naučím. Jednou jsem si do inscenace vymyslela video-projekce a přitom o nich nic nevěděla, ale vrhla jsem se do toho po hlavě. Přišla jsem tehdy s nápadem za Janem Bílkem a on říkal, že nemáme na to zaplatit člověka na projekce – tak jsem prohlásila, že to klidně udělám. Mám moc ráda, když nedělám to, co umím. Jinak to není žádné dobrodružství.

Co bylo vaše poslední dobrodružství?

Asi inscenace *O líné babičce* s Jankou Ryšánek Schmittovou, která teď dělá uměleckou šéfovou v Divadle Petra Bezruče. Tam jsem právě dělala projekce.

Vymyslela jsem si, že celá výprava a kostýmy, budou jen dvojrozměrné. Herci měli z mirelonu potaženého fleecem kostým pouze zepředu. Pak tam byly 2D klipy, částečně promítané, kde se občas objevila plošná ruka, hlava, noha. Vlastně celek-detail. Je to příběh o babičce, která prochází různými prostředními a na stará kolena si plní všechny svoje sny, s takovým jezevčikem. Dopadlo to dobře. Ten způsob, který jsem jim nastolila setsakramentsky ovlivnil celý pohyb na scéně, takže to trochu zůstalo v tom papírkovém filmu, v dětském komiksu. To mě bavilo. A pak mě bavila ještě jedna taková velikánská věc, je to tak rok a půl. V Košicích v opeře se rozhodli, že budou dělat operu pro děti, vybrali si Popelku a rozhodli se, že budou spolupracovat s tamním loutkovým divadlem. Byl do toho zapojený celý orchestr, sólisté, dva sbory a sbor loutkářů. Na veliké scéně. Moc pěkná příprava. Byly tam možnosti, které loutkové divadlo nemá. Měli jsme tam videoprojekce, obrovskou rozkládací zrcadlovou krychli, ze které se všechno to kouzelné vyjevovalo. Ona je nejdřív malá, pak se změní na velkou. Zároveň tam byla taková zdvojení, kdy se pohybovaly loutky a k tomu zpíval sólista. Nebyli úplně totožní v kostýmech. Navíc ti sólisté nejdřív hráli publikum, které bylo pozváno do lóží na jevišti, byli součástí celé té hry. A kouzelník tím vším pohybuje. Je to takový demiurg, hybatel všech událostí. Dobrodružné na tom bylo to, že z neznámých organizačních důvodů se celá výroba dělala v loutkářských dílnách, kde byli čtyři lidé, z toho jedna začátečnice. Takže se najímali lidé ze škol a z pracovního úřadu. Najednou to mělo sociální rozměr a půlka Košic tím žila. Ti čtyři zaměstnanci dílen to z části hodně organizovali, na což nebyli vůbec zvyklí, takže to byl jeden obrovitý workshop. S některými speciálními kostýmy nám pomohli ve velkém divadle. Bylo to dobrodružné a zajímavé, a ti studenti se na tom mnohé naučili. Stinné stránky říkat nebudu. Tohle pro mě bylo asi největší dobrodružství.

Jaký způsobem o nové inscenaci přemýšlíte?

Postupem času jsem zjistila, že je mi čím dál tím bližší vymyslet věci v dialogu. Doslova v průběhu dialogu mi ty věci samy vyskakují a napadají mě. Dokonce to tak mám i s lidmi, se kterými se neznám. Asi to potřebuju vyslovit. Nějak formulovat. Tyhle okamžiky dialogu jsou hrozně krásné. Zkusila jsem to i teď v semináři. Nechala jsem je pracovat ve dvojicích, i když jde v tuhle chvíli o čistě scénografický úkol a ne scénograficko-dramaturgický. Přirozeně se rozdělili na dvojice a pracují. Zhmotní to, co se děje, když tvoří jedinec – tvoří v dialogu. Duplikují vnitřní hlas či rozpory, které jsou v nás. Při jakékoliv lidské činnosti má člověk v sobě automatickou korekci, nebo aspoň tak to vnímám já, ale pravda, že jsem Blíženec.

V tomto čísle Zpravodaje chceme vzpomenout na pana Slunečka, který na LCH každoročně jezdil a který bohužel před několika málo týdny zemřel. Dočetla jsem se, že jste v Jiskře nějaký čas pobyla. Jak na tu dobu vzpomínáte?

V Jiskře jsem zkoušela mluvit a vodit marionety, ale nikdy to nedopadalo dobře. Marioneta mi upadla na jevišti, u mluvení jsem tam dávala jiné podtexty, takže můj výkon vzbuzoval smích, a tak řekli, že to nejde. Ale zase jsem si vydobyla, že už mě k té výtvarničině museli pustit. O všem ostatním, co jsem jim ukázala, už věděli že zkazím, že jiná cesta není. Vzpomínám si na jeden okamžik, kdy jsme seděli, četli texty a dělali ruchy. To jsem dělala moc ráda – dešť, hromy a já nevím co všechno dalšího. Pro mě tohle bylo větší divadlo než

to na jevišti. Nicméně právě díky panu Slunečkovi jsem se dostala sem na Chrudim. Tenkrát se souborem to bylo úplně poprvé. Během vysoké jsem sem pak jezdila každý rok a ještě pár let potom. Ale vypadalo to tenkrát úplně jinak: třeba diskuze. Porota proti nám seděla jako tribunál a hodnotila. Slunečko se bránil a my to jen poslouchali. Potili jsme se a pak šli do hospody. Nebyla to ta vzájemná pomoc, jakou vidíme dnes. Pěstování a kultivování amatérského prostředí. Líbí se mi, že hranice „kdo je amatér a kdo profesionál“ už není tak ostrá. A vlastně mi přijde, že ta hranice už není vůbec. Absolutně ji nevnímám. Buď je divadlo dobré, nebo ne. Sleduji jiné hranice. Vznikly zajímavý výborný ZUŠky a dramaťáky, na školách je dramatická výchova, atd. Jsou jiné kategorie, např. inscenace od 0 do 3 let. Tyhle kategorie vnímám já.

maz

Podmořská atmosférická symfonie

Čechy leží u moře je inscenace v mnohém navazující na poetiku příběhu *O beránkovi, který spadl z nebe*, jenž jsme měli možnost vidět na LCH před dvěma roky. Tentokrát byly inspirací verše básníka Radka Malého o tom, jaké by to bylo, kdyby Čechy měly moře. Spolu s jakýmsi mladým chlapcem se vydáváme na polosnovou výpravu, která nás zavede do mořských hlubin, do chřtánu velryby, i na ostrov s majákem. Meditativně vláčná nálada inscenace zde výjimečně dobře souzní se zvoleným tématem, s podmořským světem, kde jsou barvy tmavší, zvuky tlumenější, pohyb pomalejší a kde je pro nás, suchozemce, všechno jaksi poeticky přizračné. Dojem umocňuje použitý princip jakéhosi „kvazi-černého divadla“, díky kterému všichni mořští tvorové skutečně téměř plují vzduchem. Zejména první část představení přestavuje v tomto ohledu výjimečně povedenou syntézu hudby a obrazu za účelem rozehrání jakési atmosférické symfonie.

Druhá, závěrečná část, která začíná poté, co je chlapec spolknut velrybou a následně vyvrhnut na ostrov s majákem, je však podle mého o trochu slabší. Všechny jednotlivé složky jsou i nadále přítomny – výborná, minimalistická scénografie, citlivý projev herců i zasněná nálada, jen to celkové kouzlo už je o něco slabší. Snad je to způsobené jenom tím, že suchozemské prostředí ostrova je nám méně vzdálené, nevím. Tato drobnost však nic nemění na tom, že celé představení byl velice příjemný zážitek, za což libereckým velmi děkuji.

pab

DĚKUJI

Naivnímu divadlu Liberec za meditační podvečer. V tom množství představení, z nichž většina chtěla především pobavit, překvapit, ohromit, či ohlušit, jsem se díky vám vnitřně ukolébavě ztišil. Téměř až k dojetí. *(Tedy v první půli.)*

Josef Brůček

Jan Šotkovský, Michal Zahálka:

Loutky loutek

Kdo písne doby spokojeně zpívá
a z toho, co chtěl, zbylo mu jen chtění
na všechny snílky vesele se kření
vždyť napořád dal vale suchým skývám
Ten před všemi i před sebou se skrývá
leč nitě už mu váže principál
a bude z něj spíš Škrhola než Král
Kdo chce být vodič, často loutkou bývá

Kdo na všechno jen přemoudřele kývá
a za nos touží vodit celý sál,
byť tváří se, že jenom s proudem splývá
anebo že jen stojí opodál
a jako loutka jenom zpola živá
se bez jakéhokoliv uzardění
jenom tak dívá na veškerá dění
Kdo chce být vodič, často loutkou bývá

Na břehu řeky v slunci kvete jíva
a ve tvých vlasech něžný vítr vál
Mohl bys žití zpívat chválu chvál
Když však chceš vládnout, co ti vlastně zbývá?
Vždyť moc z tvé tváře tvou tvář zvolna smývá
Nevidíš třpyt vody, která se pění
A necítíš, jak v pimprle se měníš
Kdo chce být vodič, často loutkou bývá

Na závěr posláním či naučením:
už na světě se to tak přiházívá,
že člověk pánem losu svého není
Kdo chce být vodič, často loutkou bývá

O koblížcích

Divadlo Střípek, Plzeň

Kobliha neboli Pampúch

Ešte predtým, než začalo predstavenie plzenského súboru Střípek, som sa snažila spomenúť si, ako znie Koblížkovo meno v slovenčine. Výraz kobliha totiž slovenčina nemá. Spomenula som si, že hlavný hrdina sa v slovenskej rozprávke volá Pampúšik a dialóg medzi Dedkom a Babkou znie:

„Starenka, keby si mi tak upražila pampúšik, to by bolo mňam, mňam.“

„Starček, starček, čo si ty len nevymyslíš? Vraj pampúšik!“

„Taký pekný, ružovučký, zvrchu chrumkavý, a vo vnútri mäkučký ako páperový vankúšik.“

Plzenský súbor sa však neuspokojil len s jednou farbou a konzistenciou pampúšika. V ich veselom prepise známej rozprávky je jeden Koblížek ružovučký, jeden ale samou nedočkavosťou vyskočil z panvice skôr, bol teda nedopečený a jedného babička zabudla v rúre, spálil sa teda a bol tvrdý a čierny. Keďže ale, ako sa dozvedáme z rozprávky, kobliha je jedlo a jedlo túži byť zjedené, našiel každý z pampúšikov svoje šťastie.

Boli sme teda svedkami ďalšej z variácií na tradičné rozprávky. Aj v tomto prípade (ako napríklad v prípade inscenácie V jednom lese, v jednom domku) považujem text za veľmi vydarený.

Samotná inscenácia však už nebola tak presvedčivá. Chýbala jej iskra, dynamika. Celý čas mala rovnaké tempo, neodlišovali sa časti, v ktorých herci priznávajú, že hrajú divadlo a dohadujú sa, kto bude hrať ktorú postavu od časti, kde hrajú príbeh Koblížka 1, Koblížka 2 a Koblížka 3. Nelákavá bola aj výtvarná stránka inscenácie. Bola síce nápaditá (napr. pes vyrobený zo šálu obviazaného na ruku) a dodržiavala nastolený princíp, že sú jednotlivé postavy symbolizované čiapkami, šálami a rukavicami, no nepresahovala svoju elementárnu funkciu smerom k estetickému či významovej nadstavbe.

Lenka Dzadíková

O koblížčích snech

Predstavením *O koblížčích* plzenského Střípku pro mě hlavní program letošní Chrudimi končil – a byl to konec vysloveně šťastný. Stavební princip, který jednou nechá přehrát výchozí příběh jako takový a potom ho dvakrát hravě variuje, je patřičně nosný a přemýšlivé děti třeba naučí přemýšlet o tom, co znamená příběh a vyprávění a jaké skýtají možnosti. Tady konkrétně to, co znamená převrátit mechanismus příběhu naruby (ve druhé verzi koblížek touží po tom být sněden, ale nikdo o něj nestojí) a co znamená vnést do něj novou motivaci (třetí verze, v níž koblížek hledá a nakonec poněkud překvapivě i najde sebeurčení).

Pro materiál našel soubor i adekvátní divadelní řešení. Herecký projev celé trojice je příjemný, komunikativní, jaksí mimoděk se najde i dost vtípů pro dospělé diváky. Výtvarná složka je při své uměřenosti vydatně hravá, zvláště důvtipná je práce se třemi barvami rádiovek. Výsledkem je v nejlepší slova smyslu inscenace solidní a vhodná pro diváky všech věků. Nádvkem v sobě nese i jistou půvabnou filozofii: štěstí v ní dojdou ten koblížek, který přijímá svůj životní úděl a prahne po jeho naplnění (verze 2) a ten, který pro sebe aktivně hledá životní roli (verze 3). Ten, který se jen hrdopyšně brání svému údělu (verze 1), nejspíš dobře dopadnout ani nemohl...

Michal Zahálka

Prostě nás to baví hrát

Rozhovor se souborem Střípek, Plzeň

Se souborem jsem chtěla udělat rozhovor rovnou po prvním představení před divadlem. Byla jsem ovšem netr-pělivá a čekání jsem po deseti minutách vzdala. Naštěstí jsem na ně narazila o chvíli později v občerstvovacím stanu, kde sbírali energii na další dvě představení.

V programu jsem se dočetla, že se jako soubor svým repertoárem zaměřujete hlavně na děti předškolního a mladšího školního věku. Proč jste si je vybrali jako cílovou skupinu, co vás na tom baví?

Dáša Feifrlíková: Já myslím, že nás baví spíše rodinné divadlo, takové, které si užijí jak děti, tak dospělci. Máme k němu blízko, protože jsme všichni učitelé.

František Kaska: Někteří jenom původně. (smích)

Dáša: A někteří jsme u toho zůstali a prostě nás to baví hrát.

Jak vznikla tato pohádka *O koblížcích*?

František: To jsem napsal před několika lety, původně pro jinou trojici, ale nebylo to realizováno. Když jsme hledali něco pro mateřinky, tak jsem si na text vzpomněl, přinesl ho a zjistili jsme, že se nám hodí. Tři koblížci, tři charakteristiky našich postav. Jeden hyperaktivní a důvěřivý koblížek, druhý zasněný a trošku pořádně nespokojený koblížek a pak ten poslední, který ví, že by jídlo mělo být snědono, a když je k tomu kamarád, tak je to ještě lepší.

Jak se vám na LCH hrálo?

Šárka Chvalová: Hrálo se velmi dobře. Diváci byli vstřícní, reagovali.

František: Taky už skoro všechny diváky známe, dokonce i jmény, takže když to člověk hraje pro kamarády a jejich děti, má to ještě kouzlo navíc.

Jako loutky využíváte jen části oblečení, byla to původní myšlenka, nebo vás k tomu zavedla práce na inscenaci?

František: To byla myšlenka, že to vlastně vznikne z věcí, které mohou být v koši, aby to bylo divadlo, které si může člověk zahrát i doma, když vezme oblečení, klobouky, ... Dává to představu, toho, že si něco podobného můžete udělat doma na stole. Zahrát si divadlo bez nějakých vyráběných loutek.

Dáša: Hrajeme i ve školkách, je to vlastně i inspirativní představení pro paní učitelky a děti, že si mohou hrát.

kar

Odposlechnuté hlasy lidu

- ➔ Je to zajímavé zpracování. Líbilo se mi to hodně.
- ➔ Představení měli moc pěkné, líbilo se mi, že to zpracovali trošku jinak. Bylo to vtipné, svižné.
- ➔ Dobrý. My jsme to viděli v Plzni, takže jsme věděli, do čeho jdeme.
- ➔ Bylo to vtipný, jsem ráda.
- ➔ Moc se mi to líbilo.
- ➔ Líbilo se mi, že tam byly věci, které děti všechny pochopily, ale byla tam i linka, kterou dospělí pochopili jinak.

Diskuse

Poslední diskuse Páně

Poslední diskuse začíná úplně stejně jako první. Moderátor Jakub Hulák opakuje, že diskuse není hodnotící, opakuje, že je to především studijní materiál, opakuje, i když přiznává, že nevidí nové tváře. Začíná se mluvit o prvním představení *O koblížcích* divadla Střípek z Plzně. Diskuse je zahájena zaznamenaním komentářem z publika „Nejlepší, co jsem na letošní Chrudimi zažil, byla zkratka ‘Hop, brum!’“. Začínáme tedy smíchem. Mluví se hodně o půvabné jednoduchosti, již diváci přičítají hlavní kouzlo inscenace. Zazní názor, že zcizovací efekt byl nadužíván, jiný hlas ocení množství témat, jichž se soubor lehce dotknul. Nejvíce se mluvilo o skladbě a o nepatřičnosti třetí pohádky. Byla příliš měkká, lyrická, negradovala, nevytvořila pořádně tečku. Akademičtější část publika očekávala po tezi (všichni chtějí Koblížka) a antitezi (nikdo nechce Koblížka) syntézu a byla zklamaná, že se uniklo k lyrice. Což někteří diváci naopak oceňují, názory nejsou jednotné. Lenka Dzadíková upozorňuje na slabou energii a nedostatečné herecké oddělení příběhu Koblížka od příběhu souboru. Hovoří se o výtvarné stránce – jako systém je jednotná a funkční, chybí ale vyšší estetická a významová hodnota.

Druhá část diskuse, kde se mluví o představení *A pak se to stalo* souboru Čmukaři, se točí především okolo improvizace. Je zajímavé, že spousta diskutérů improvizaci rozeznala, podstatná část si však myslela, že se jedná o pevný text – a dojmy těchto dvou skupin byly velmi často odlišné. Někdo čekal, že přemožení čerta nebude tak jednoduché, a byl zklamaný. Padla otázka, jestli jsou právě marionety vhodné pro použitý humor, na druhou stranu se ozvalo i „byl to malý loutkářský zázrak“. Někteří měli tento typ divadla (odborně označovaný pojmem rodinné divadlo) výrazně spojený s představeními, jež jim hráli rodiče a prarodiče. Vítku Peřinovi chybělo oddělení fixovaného úvodu a improvizace, nebylo pak pořádně poznat, jestli se jedná o čistou improvizaci, nebo je to nedovařené. Tímto nerozlišením se vytvořil dojem, že děti mohou navrhnout cokoliv, a odhalení manipulace herci bylo frustrující. Zajímavě se hovořilo o tom, jestli děti dokážou porozumět a ocenit improvizaci. Vít Brukner považoval improvizaci za málo bezhlavou a tím pádem bez energie potřebné k zaujetí publika, zvláště pak dětského. Na závěr dostal slovo soubor a všechno osvětlil. Když hrál představení na krajské přehlídce, byla to čistá improvizace. Byli vysláni na LCH a postaveni před dilema, jestli zahrát během jednoho dne tři různé improvizace, když porota ocenila jen jednu. Došli k názoru, že by to nebylo správné, a snažili se co nejvíce zafixovat tvar, který odehráli na krajské přehlídce. Plus minus se to povedlo, avšak stala se z toho zkamenělá improvizace bez kouzla vzniku na místě. Tím pádem byla téměř celá předchozí diskuse zbytečná, leda by ji člověk chtěl použít jako studijní materiál k improvizacímu divadlu.

jj

A pak se to stalo

Čmukaři, Trutnov

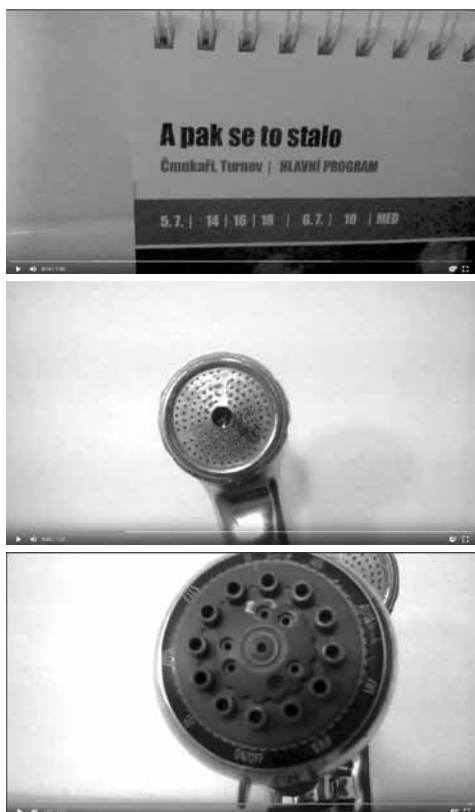

I dnes boříme hranice

Následujte link na druhou ilegální videorecenzi:

<https://www.facebook.com/LoutkarskaChrudim/videos>

Vít Brukner o inscenaci *A pak se to stalo* souboru Čmukaři.

Čert na zdi aneb Takový dépépéčko

O inscenaci *A pak se to stalo* se v programové brožuře nedočteme o moc víc, než že Čmukaři „mají velmi svěbytný humor.“ Je to svatá pravda: jednoduchý příběh na pohádkové motivy je tu záminkou pro rozvernou hříčku založenou na improvizacích, nedokonalostech a nahodilostech víc než na budování skutečně pohádkového příběhu s ponaučením a na technickém loutkohraní.

Nebezpečím takového tvaru je, že to někdy může vyjít bezvadně a někdy vůbec ne. Z reprízy od čtyř se ke mně doneslo několik upřímně otrávených reakcí, ta od dvou pro mě byla povedenou komedií, která si s velkou sebeironií pohrávala s vlastní polovičatostí i s některými konvencemi těchto stolních divadel do každé rodiny. (Hláška o čertovi namalovaném na zdi budiž zářným příkladem.)

Dlužno poznamenat, že repríza od reprízy se podle všeho může lišit dost podstatně, materiálu je zjevně nachystáno víc a do konkrétního představení je zapojován dle momentální nálady. Tak jsme třeba my od dvou neviděli závěrečnou scénu svatby – osobně mě to ale nijak zvlášť netrápí. Místo ní jsme viděli třeba povedený moment, kdy čarodějnicin kouzelný kotel neublal, protože v něm chyběl jar. Daniela Weissová v tu chvíli s razantním gestem oznámila, že teď zastaví čas, a odešla ho do zákulisí hledat. Úplná hloupost, ale přitom ohromně divadelní.

Potkal jsem po představení kolegy a ptali se, jaké to je. Takový dépépéčko, odvětil jsem. Docela pěkná pičovina. Osobně jsem za ni dost vděčný.

Michal Zahálka

Pracujete s tím, co zrovna máte

Jak se vám hrálo?

Jarda Ipser: Dobře! Nebyl pařák, tak to bylo dobrý.

Dáda Weissová: Bylo to pokaždé jiné, stejně jako představení. Líbí se mi, jak to má široké spektrum záběru, je to pro děti, ale jsou tam věci i pro dospělé. Jak je to improvizace, tak to nemá pevný tvar, hodně se to proměňuje.

(Moment redaktorova osvícení) **Ona to je improvizace? To vysvětluje, že některé části vypadaly, jako by vznikaly na místě...**

DW: My takhle pracujeme už zhruba rok. Jenom teď, protože to poslali z krajské přehlídky, jsme tomu dali nějaké mantinely. Krajská porota viděla nějaký tvar a ten sem poslala, tak jsme se ho pokusili trochu udržet. Normálně ale vozíme akorát sadu loutek, zeptáme se dětí, něco s nimi vymyslíme a hrajeme, co si řeknou.

Jl: Je to takové dobrodružství. Někdy docela dost.

DW: Ale baví nás to. Jsem ráda, že to oslovilo krajskou porotu. Ne že bychom měli nějaké ambice, nemyslím si, že to je kdovíjaké velké umění, ale je na tom dobré, že to je vhléd, jak se dělá tradiční rodinné divadlo. Pracujete s tím, co zrovna máte. Do toho jsou dané archetypy, že Kašpárek je takovej, princ zase takovej... Nejlepší na tom je, že vidíme, že to funguje. Děti po představení přijdou, vezmou si loutky a zahrají si tu pohádku znovu. Po svém, ale zahrají.

pab

Odposlechnuté hlasy lidu

- ➔ Mám Čmukaře ráda, ale jsem z toho mírně rozpačitá. Některé vtipy byly ale dobré.
- ➔ Líbilo se mi, že to mělo aspoň příběh.
- ➔ Trochu mi připadá, jako by to vymysleli před chvílí.
- ➔ Nevím, jestli to bylo krásně naivní, nebo ne-naivní a divný.
- ➔ Bylo to, jako když děti hrajou loutkový divadlo pro rodiče.

Agenti ze seminářů

Seminář A

/inkognito/

Předposlední den našeho semináře byl rozdělen na dvě části. Nejprve jsme se rozcvičili a pak bojovali se svojí cenzurou. Po přestávce jsme nacvičili ukázkou na večer a šlo se na oběd! :)

PS: Zpráva o proběhlé ukázce od 19 hod.

/jsemnejlepší123/

Dnes jsme zjistili, že cítit se nepohodlně je občas nutné. Zbytek semináře se nesl (spíš klečel) v duchu nacvičování na večerní ukázkou (povedla se, nailed it.)

Seminář S

/Agent Chadwíček/

Minulost

Neznali jsme žádné figle,
jak zvládat reflektory tyhle.

Jako parta jsme si sedli,
přesto neshodli se leckdy.

Seminář mi hodně dal,
těším se co bude dál.

Přítomnost

Dneska se nám zvedl tep,
když jsme ve vinárně našli led.

Vložme ho na meotar
koukejme, co bude dál!

Barvivem ho posypme
a na ornamenty pohledíme.

Budoucnost

No a zítra pod podiem,
doufám, že se všichni sejdem.

Těšíme se v Pipicháči,
už ty básně myslím stačí. :-)

Seminář M

/Felicie/

Vyšetřovací den č. 2. : Pachatelé ze semináře M, čeká zítra soudní stání. Dnes se na něj pečlivě připravovali. Můžete se na soud přijít podívat i VY. Konec hlášení.

Seminář Z

/Miňtenkér/

Je nám zima na nohy, chybějí nám blesky. Děti pláčou, my někteří taky, hlady. Chceme slepičí polívku a nechceme, aby leguán pořád jen ležel.

Nahlédli jsme... do semináře E - Zapomenuté umění

Jedna husa, druhá husa, láhev piva

Seminář E dnes v době, kdy jsem ho měl v plánu navštívit, vyrazil na dopolední představení. Místo reportáže tedy přináším dva krátké rozhovory.

Aleš Pop, lektor semináře

V čem spočívá Váš seminář, jaký je koncept?

Je to o starých loutkářských praktikách, například jak se dělaly ohně. V průběhu to mělo přejít v takové povídání o tom, jak to děláme my, jak to dělají ti ostatní, když je nějaký problém, jak ho vyřešit. Čerpaly se materiály z velice starých publikací o loutkách, co máme v depozitu našeho divadla [*Aleš Pop působí v Olomouckém divadle Kašpárkova Říše, pozn.red.*], třeba vydání Loutkáře z roku 1930.

Máte nástroje na výrobu ohně, zvuků, či vichrů?

Mám toho tady plné auto. Vzal jsem s sebou osmdesát let starý výrobek větrů a vichrů. Jsou tu ďábelské ohně, co se vyrábějí z kalafuny, pak starý pařez na „Ubrousku, prostří se“ – vyjede jedna husa, druhá husa, láhev piva. Nějaké věci na zvuky, na ně ale nedošlo, protože seminariisté věděli, o co jde, jsou docela zběhlí. A jen tak pro legraci osmdesát let starého kostlivce – takové věci jsme tam měli.

Jak seminář probíhal oproti vaší vizi?

V pořádku. Byla to pak taková volná diskuse, bavili jsme se kdo co jak dělá, bloudili jsme mezi tématy. Nebylo to vlastně úplně přesně podle toho zadání, ale myslím si, že seminariisté byli spokojeni, uvidíme, jaké nám napíše hodnocení.

Vy jste se seminářem spokojený?

Já jsem byl. Měl jsem trochu obavy, protože jsem nikdy nic takového nedělal, Ruda Krause mě umluvil ke spolupráci. Ale dopadlo to dobře.

Lenka Sasínová, seminaristka, divadelnice z Uherského Hradiště,

Co děláte na semináři?

Bylo to hlavně o diskusích, vyměňovali jsme si postřehy a zkušenosti z různých divadel. Co děláme, jaké loutky používáme, jaké triky se dají použít v jaké situaci a jak se pereme s prostorem – protože když hrajeme představení v jiných podmínkách, je důležité dát pozor, aby to fungovalo. Případně jsme se bavili o tom, co udělat, abychom mohli vyrazet na cesty. Dneska konkrétně jsme se dívali na naše fotografie a porovnávali, kdo má jaké loutečky.

Dneska dopoledne jste se seminářem navštívili představení Pštrosí Studia DAMÚZA. Diskuse o viděném byly součástí náplně semináře?

Jojo, samozřejmě, to jsme vždycky rozebírali, ne všem se vždycky všechno líbilo stejně, tak jsme si ujasňovali co, komu, proč – klasika.

Měl váš seminář praktickou část?

Jo, zkoušeli jsme si právě ty efekty, zkoušeli jsme si oheň, dým, případně se tam ukazovaly různé vychytávky. A taky jsme dostali tipy a kontakty, kde koupit loutkářské nitě. Já třeba používám obuvnické nitě a ony existují sedlářské nitě, které jsou už navoskované a tolik se nerozvazují, fakt jsou perfektní. Moc bych chtěla vzít našeho režiséra a jet se podívat do Kašpárkovy říše na zázemí, jak to tam vypadá, protože oni to tam mají úžasné, co jsem tak slyšela.

Nahlédli jsme... do semináře O - One-man-puppetshow

Budoucí konkurence?

Na semináři mě vítá Tomáš Běhal. Ptám se ho, jestli se můžu dívat. „Jasně, pojď.“ A vydávám se s ním a druhým lektorem Tomášem Podrazilem na regulérní divadelní turné. Seminář má k dispozici dvě místnosti. V obou panuje tvůrčí chaos, je všude. Stohy papírů, kartonů, látek, špejlí, barev, ... Ne, není to nepořádek. Všechno to jsou možnosti, které zde čekají, jestli je někdo využije. Účastníci si v průběhu semináře vymysleli příběh, který by chtěli divadelně ztvárnit. Napsali si scénář, navrhli si a dali dohromady scénu. Mají za sebou spoustu práce. Já přicházím do semináře předposlední den, včera dodělali scénu a začíná se zkoušet. Jestli opravdu zkoušejí jediný den, tak klobouk dolů. S Tomášem a Tomášem postupně obcházím rozdělvaná představení. První vidím příběh o zamilované dvojici. Chlapec jde do světa na zkušenou a svou dívku nechává doma, ta mu slibuje, že na něj počká. Inscenace zachycuje jeho cestu a zradu. Je neuvěřitelné, co se dá vytvořit během necelého týdne. Jsem nadšená. Další představení je o prabábě, která přechytračila čerta, další o hledání identity plameňáků. Ke každému představení přistupují Tomáš a Tomáš individuálně. Nejdřív si ho nechají přehrát, pak se snaží tvůrcům předat své tipy a postřehy, které představení posouvají ještě o kousek dál. Většinou jsou v tomto semináři lidé, kteří loutkové divadlo nikdy nedělali. Chvilku jsem si povídala se dvěma z nich, Pavlínou a Jirkou. Ani jeden nemá s loutkami mnoho zkušeností a na semináři jsou velmi spokojeni. Příběh si vymysleli každý sám, Pavlína se k tomu svému inspirovala písničkou od Čechomorů.

Jsem velmi zvědavá na konečný tvar, tímto tempem by totiž většina inscenací, co jsem na semináři shlédla, mohla v klidu konkurovat těm soutěžním v letošním programové nabídce LCH.

Nahlédli jsme...

do semináře C - Putovačka v kufru

Překročení hranic

v zažitém přemýšlení o inscenaci

Seminaristé tvoří scénografii k jedné ze tří putovních pohádek: Hobit, Malá mořská víla, Zlatovláska. Mají se vymyslet přechody mezi prostředím. Každý by si měl vymyslet svůj scénografický záměr, jak by to mělo vypadat. Nejdřív vzniká scénografie a teprve potom se přidávají loutky. Seminaristé si za pomoci baterek zkoušejí i příbližné svícení. Jediná omezení, která jim lektorka Irena Marečková dala, byl výběr mezi konkrétními pohádkami a to, že za pracovní materiál jim vybrala látku.

Lektorka si klade za cíl naučit lidi překročit hranici v jejich zažitém přemýšlení o inscenacích, aby ztratili zábrany a otevřeli v sobě možnosti, o kterých ani nevědí, že je mají. V rozhovoru, který jsem s ní po semináři vedla, projevila velké zadostiučinění, že se to u některých seminaristů podařilo. Konkrétně se rozhovořila o jedné seminaristce, která měla pocit, že scénografie je jedna velká záhada a že existují nějaké návody, které je důležité znát, pokud se chce člověk zabývat scénografií. Táhl ji to k prakticismu a bála se vymýšlet nápady, u kterých by nevěděla, jak by se zrealizovaly, jak by výsledek dopadl. Lektorka mi vysvětlila, že důsledkem je omezená obrazotvornost, ve které se objevují pořád jenom nabídky inscenací a podoby jevišť, které už dobře zná. Velmi jí to bránilo a omezovalo vymýšlet něco nového. V den, kdy jsem se byla na semináři podívat, se seminaristce tuto pomyslnou hranici podařilo překročit a udělala tak své lektorce velkou radost. A tak by to mělo být.

Proč jste si vybrali právě seminář C?

- Já se na něj hlásím každý rok už pět let a teprve letos se otevřel. Teprve letos se přihlásilo dost lidí. A to je dobře, protože, jak je vidět na některých představeních, scénografie je potřebná. Pak to řešíme hnusnými materiály nebo neřešíme výtvarnou stránku vůbec, protože je to to poslední, k čemu se dostaneme.

- Protože nás zajímá, jak udělat scénografii k inscenacím a nemáme v souboru žádného odborníka. Tak aspoň abychom se něco dozvěděli o tom, jak se to má vytvořit a jak postupovat při nápadech a výrobě scény, aby to šlo celé dohromady. Myslím, že vymyšlení by nám už šlo, jen úplně nevíme, jak s tou realizací.

- My děláme divadlo, jezdíme sem už asi 10 let a letos se nám to úplně nepovedlo, protože odešli nějaký lidi před postupovou přehlídkou, tak jsem byl zaskočený a zároveň mi bylo líto, že tu nebudu. Napadlo mě, že když mám rád Irenu Marečkovou jako výtvarnici i jako člověka, tak si to takhle užiju. A užívám si to moc.

- Podle anotace jsem očekávala divadlo v kufru, takže jsem čekala úplně jinou putovačku: divadlo do kufru, bez světla, bez náročné techniky, co nejjednodušeji. Užila jsem si tu krásný seminář s moc fajn lidmi, ale úplně mě ten obsah nenaplnil. Ale řekla bych, že je to jen mým nepozorným čtením anotace.

maz

Nahlédli jsme...

do semináře Z - Loutkářská konzervatoř

Do semináře Z, tedy dalšího setkání celoročního kurzu Loutkářské konzervatoře, jsem vpadla ve fázi, kdy si účastníci chystali rekvizity, loutky, scénografii a kostýmy ve Spolkovém domě, kde se měly odehrát tzv. klauzury. Loutkářská konzervatoř se rozběhla právě na minulém Loutkářské Chrudimi a probíhala celý rok, po osm víkendů. V průběhu roku si účastníci prošli procesem inscenační tvorby a setkali se s dramaturgem, scénografem, choreografkou. Konzervatoř vedou manželé Filip a Míša Homolovi a cíl celoročního snažení si studenti pojmenovali: „nezůstat zakuklení ve stereotypch loutkového divadla a hledat další možné cesty“. V první půli roku pracovali na námětech pro děti a v druhé si skupinky po třech mohly vybrat jakýkoli text jako předlohu a pracovat na ní. Na LCH všichni zkoušeli a ve spolupráci se seminářem S (světlo, stín) dotáhli své připravované tvary do regulérní jevištní podoby. Vznikly čtyři krátké inscenace, které mohli v odpoledních hodinách zhlédnout diváci. Divadelně zpracovanou poezii Petra Nikla z knihy *Záhady*, v žánru pouličního divadla uchopený apokryf Karla Čapka *Prométheus*, pro loutkové divadlo adaptovanou novelu Ericka Emmanuela Schmitta *Oskar a růžová paní* a povídku Panenky z knihy Iana McEvana *Snílek*. Do celoročního semináře se přihlásili členové amatérských loutkářských souborů, budoucí i aktivní pedagogové, kteří chtějí zapojit loutky do své práce s dětmi, nadšenci a zájemci o loutkový obor, také studenti vysokoškolských oborů, které s loutkovým uměním nemají nic společného a farář, který by si snad dovedl představit kázání se zapo-

jením loutek. Přijížděli z různých koutů Čech: z Pardubic, Třeboně, Strakonice, Českých Budějovic, Rakovníka, Prahy, Liberce, Hradce Králové, Vševid. Z Moravy, bohužel, nikdo. Věk účastníků se pohyboval od dvaceti do padesáti let. A jaké byly motivace některých studentů? „Chtěl bych uplatnit loutku ve výuce na ZUŠce, na kterou po prázdninách nastoupím jako pedagog dramaťáku“. Pro některé byla motivace prozaičtější, ovšem velmi sympatická: „Já jsem tady kvůli příteli, se kterým tak mohu trávit více společných víkendů“. Pro jiné je důležité osvojit si více loutkářské řemeslo a užít si jej více do hloubky, jelikož „zaměstnání je mou obživou a loutky jsou můj život“. Některým konvenoval cíl tohoto ročníku, tedy „hledání a překračování hranic loutkového oboru, kdy se vychází z textu a hledá se forma pro jeho ztvárnění“. Jak se jim jejich společné hledání a překračování podařilo, jsme měli možnost posoudit včera odpoledne na představení výsledných divadelních tvarů ve Spolkovém domě a před ním. Manželé Homolovi a Michal Drtina (organizátor Loutkářské konzervatoře) uvažují o pokračování a plánují navazující druhý ročník. A již nyní mnozí současní studenti vědí, že chtějí pokračovat. Dobrá zpráva. A ještě krátká douška. O tom, že se pro mnohé studenty Loutkářské konzervatoře staly závěrečné klauzury opravdu zážitkem a událostí svědčilo také to, že se skupinka studentů a jejich kamarádů sesedla pod okny redakce Zpravodaje a několik hodin posileni alkoholem, vášnivě probírali své dojmy a zážitky z hraní. Hurá do dalšího ročníku!

HAV

μSputnik

Já jsem se dojal. Nechal jsem se odnést na oběžnou dráhu, do vesmíru a do apokalypsy studené války a bylo mi Sputniku, toho chudáka osamoceně putujícího vesmírem, celou dobu líto. Výborná zvuková složka, Sputničí pípání připomínající smutné ptáče, které poprvé vylétlo z hnízda, vyprávělo o velikosti vesmíru a naší bezvýznamnosti v něm. Sputnik pípá a pípá a potkává různé „veledůležité“ historické události kosmonautiky – cestuje kolem Lajky, Armstrongova dobytí Měsíce, prolétne a pípá. Velké téma, čisté prostředky, přesnost a prťavost. Celý kus se totiž hraje v minikukátku o rozměrech 4 x 7 cm a pidiloutečky jsou ještě daleko menší. Minimálně tím inscenace *μSputnik* rozněžní každého diváka.

P. S. Navíc je to inscenace pro jednoho diváka, což je slibný předpoklad k překonání Donutilova *Sluhy dvou pánů* v počtu repríz. Možná že *μSputnik* ještě přepíše dějiny.

Odposlechnuto v redakci Zpravodaje

- ➔ Pardon, co píšete?
Proč se ptáte?
Napadlo mě, že bych si od vás půjčil dvě věty.
Koukám, že už to děláte.
Dobře, mohl bych si půjčit 4. a 16. větu?
Spíš bych vám raději dvě věty vymyslel. A nebo vám mohu přenechat ty věty, které ve svém článku nepoužiji.
- ➔ Proč to divoké prase zamykal? Ono by si přece stejně nedokázalo otevřít.
No rozrazil by dveře.
A když byly zamčené, tak by to jako nedokázal, jo?
No, já si říkal, proč nešel oknem, jako on.
Mě zas napadá, proč nešel spodem, když to byl maňásek.
- ➔ Kdyby mi šlo psát tak, jako kecat, to by byla úleva.

Odvaha, touha a odhodlání hrát si někdy nestačí

Zpracovávat životopisy historických osobností pro divadelní jeviště vypadá lákavě a zdá se to být jednoduché: hlavní postavy jsou známé, příběh je daný, stačí najít výtvarný klíč a je to hotové. Tak prostě to ale ve skutečnosti rozhodně není! Životy známých osobností jsou sice často plné napínavých a převratných okamžiků i silných lidských či dějinných situací, jenže to samo o sobě nezaručuje úspěch při jejich převodu na jeviště, ba někdy dokonce naopak: vyprávět o životě historické postavy může být podnik po mnoha stránkách velmi riskantní. Dějinně významná a dramatická situace totiž ještě není situací divadelně dramatickou. A právě z tohoto nedorozumění se odvinuly i problémy inscenace *Koštní Jošta* souboru MaFFin, tedy tří studentů 3. ročníku Divadelní fakulty JAMU Brno.

jj Filip Karda, Filip Janouch a Martin Mohr si jako zajímavou látku vybrali osobnost Jošta Lucemburského. Možná proto, že skrze něj chtěli oslavit 700. výročí narození Karla IV., nebo je zaujaly rozporuplné diskuse kolem loni odhalené jezdecké sochy Jošta na Moravském náměstí v Brně, či jen toužili připomenout historickou osobnost, která byla ve své době významná, ale do dnešních dnů upadla téměř v zapomnění.

Ať tak, či onak, životopisná data a různé historické zajímavosti si tvůrci nastudovali jistě dobře, ale nepodařilo se jim bohužel najít k příběhu funkční divadelní klíč. Použití moderních hraček – panenek a koníků všeho druhu – je jistě možným a tvůrčím východiskem pro výstavbu inscenace, protože tyto prostředky vybízejí k hravosti, zvláště dostanou-li se do rukou třem klukům. Ovšem na inscenaci je to trochu málo. Myslím, že tvůrcům na začátku hledání divadelního tvaru chyběla odpověď na hlavní otázky: co nás na životě Jošta zajímá a proč, co z toho nějakým způsobem promlouvá k současnosti, o jakém tématu to celé chceme hrát?

Tahle zásadní rozhodnutí inscenaci chybí. Takže i když se představení rozvíjí docela slibně, hravě a s energií, postupně začne upadat, protože nemá vnitřní linku, která by ho držela pohromadě. Tedy kromě té životopisné, a to je pro dramatický tvar žalostně málo. Život a funkčnost představení potom bohužel nezachráně ani pěkné nápady např. s elektronickou průvodkyní po Karlštejně či hraní golfu při řešení zásadních politických rozhodnutí. Jakmile inscenaci nedrží nějaké téma zevnitř, začne se postupně rozpadat. A tak se nakonec z příležitosti odvyprávět silný historický příběh stane skutečně jen značně ochuzené koštování Jošta.

Zuzana Vojtíšková

Velmistr Křišťan Martin Zachař Brada Plachtík People of the Universe Sedlicův z Oujezda a Červeného Hrádku zvaný Suchý Čert

Pod rozmáchlou rukou dirigentskou velmistra cechu uzenářského, na undergroundového hudebníka přečteného, celá redakce sborem provolává:

Velké a srdečné díky Tobě, Ó bílý Jelínku, za kreslení Faginy nečekaně a na poslední chvíli, přesto však s vtipem Tobě vlastním!

Dále pak leč neméně významně též díky Tobě, Ó Tomáši Jereš Jereš za nenápadné a kromobyčejně důvtipné skrývání kešek všelikých! Bylo to něco nĚEdhernýho!

.....

Kdo si hraje...

Jazykozlam

Na celnici cizí synci, cllili více cizích mincí. Mincí cllili synci moc, cllili mince celou noc.

Loutkocaching

Včerejší kešku našli: Kekel z Pekel, Kubánek, Terezie a Jan Kolářovi, Lucka Bocianová, Eva a Adam Poláčkovi a Mia a Jůlinka Hlaváčovy.

Celofestivalovku už objevili: Spojáček, Terezie a Jan Kolářovi, Lucka Bocianová, Eva a Adam Poláčkovi, Mia a Jůlinka Hlaváčovy. Jak si můžete všimnout, řada jmen se opakuje, těmto věrným zvlášť blahopřejeme :-)

A nyní se již blížíme do finále! Další úspěšné nálezce už sice nikde neotiskneme, ale dokud nezavřeme okno redakce (a dokud nám nedojdou zásoby), můžete si chodit pro odměny... pokud teda něco najdete!

Celofestivalovka

Rekapitulace:

- Spočinout v klidu.
- Nad hlavou zelená klenba.
- Za líhni sestřiček.
- Žízním...
- Nedaleko zeleného oka.

A poslední nápověda: pod břechťanem.

Jednodenní keška

U převoznika.

Klauzury Loutkářské konzervatoře přinesly čtyři malé inscenace

Včera odpoledne jsme měli možnost zhlédnout na Loutkářské Chrudimské klauzury, neboli výsledné práce studentů Loutkářské konzervatoře. Ti se scházeli v průběhu roku jednou za dva měsíce na víkend a seznamovali se s celým procesem tvorby loutkové divadelní inscenace. Následně intenzivně pracovali ve skupinkách po třech na samostatných divadelních tvarech. Práce ve Společenském domě uvedli jejich pedagogové Michaela a Filip Homolovi děkovnými slovy především Michalu Drtinovi, který všechno organizačně zaštiťoval a řediteli Naivního divadla Liberec Stanislavu Doubravovi, který oběma umožnil časově celkem náročný seminář vést. Viděli jsme čtyři klauzurní práce, čtyři „malé inscenace“.

Divadelně zpracovanou poezii Petra Nikla z knihy *Záhádky*, ve které studenti pracovali především s papírem. Dominantou scény byla basa. Basa jako scénografický prvek, středobod jevištního prostoru, basa – nástroj, na který se v průběhu hrálo a vyluzovaly se různorodé zvuky a hudební podkresy k jednotlivým básním a basa jako prostředí pro papírové artefakty. Z bílého, příjemně šustícího papíru vznikalo v rukou tří hereček v černých kostýmech prostředí, rekvizity, jednotlivá zvířátka, dotvářely jím prostor, využívaly jeho možnosti a to i zvukové.

Druhé představení se uskutečnilo před Spolkovým domem, kde tři muži formou pouličního divadla divákům nabídli apokryf Karla Čapka *Prométheus*. Šlo o vtipně konstruovaný příběh herce hrajícího bájný příběh Prométhea přinášejícího lidem oheň, do jehož hraní neustále zasahuje požární „bezpečák“ a svými paragrafy a ustanoveními zasahuje do představení tak, že divadelní mikrosvět o oheň ve výsledku připraví. Pro dějovou linku Prométhea tvůrci zvolili požární plechovou krabici a hráli s malými marionetami.

Třetí skupina se pokusila o adaptaci novely Ericka Emmanuela Schmitta *Oskar a růžová paní* pro loutkové divadlo. Tři herci na jevišti, tři kufry (k čemu měly kufry odkazovat, si nejsem zcela jistá) a hlavní postavy příběhu hrané malými marionetkami. Příběh byl natolik upraven a proškrtán, že jsem si kladla otázku, zda mu porozuměli i ti, kteří jej neznají. Nejsem si zcela jistá, zda bylo možné v daném tvaru pochytit, kdo je vlastně ta růžová paní a záměr její komunikace s Oskarem. Téma klidného a vyrovnaného odchodu malého chlapce z toho světa pro mne nebylo zcela zřejmé, i když jsem byla příjemně překvapena nápadem zpracovat právě tuto novelu loutkovou formou.

Cyklus uzavíralo pantomimické zpracování další knižní předlohy, a to povídky *Panenky* z knihy Iana McEvana *Snilek*. Od předlohy výrazně posunutý příběh dvou chlapců a jedné holčičky, které kluci drsným způsobem zničí panenku a ona se jim krutě pomstí, odehráli herci jak jinak než s panenkami. Upoutala mne snaha o gradaci formou volených nástrojů na zničení panenky. Chlapci začali ničení nůžkami a následoval fén, horkovzdušná pistole, bruska a končilo se pilou, kterou panně řezali ručičky a nožičky.

Na závěr bych chtěla poznamenat, že si skupinky rozhodně nevybíraly jednoduché předlohy na zpracování, a tak jsem si kladla otázky, zda je vůbec možné tak obsáhlé literární látky zpracovat divadelně a loutkářsky v průběhu osmi víkendů. Rozhodně jsem osobně velmi nakloněna obnovení Loutkářských konzervatorií a přeji, aby byly další a další zájemci i v příštích letech.

HAV

Z Jiskry rovnou do nebe

„Lidé, kteří nezištně dělají něco dobrého pro druhé, např. hrají loutkové divadlo dětem, tak jako my v Jiskře, ti chodí támhle.“ A ukázal rukou nahoru. „A proto u nás v souboru říkáme, že z Jiskry se chodí rovnou do nebe.“

To mi povídal JUDr. Petr Slunečko, když jsem se před dvěma lety k Jiskře přidala.

Nyní se tím směrem vydal i on.

JUDr. Petr Slunečko, kterého všichni návštěvníci LD Jiskra v Praze, znají především jako pána, který o velké přestávce losoval s dětmi výherní vstupenky, nás nečekaně opustil v neděli 24. 4. 2016.

Původním povoláním byl soudce, jeho srdce však patřilo především Jiskře, loutkovému divadlu, ve kterém působil více jak 50 let. Jako jeho hlavní dramaturg byl autorem 21 dramatických textů; 14 původních a 7 dramatisací, také zde režíroval a hrál.

Byl šťastný, když viděl a slyšel, jak děti při sledování jeho pohádek reagovaly, když komunikovaly s jeho postavami, když se smály a spontánně se nechávaly unášet dějem, který pro ně napsal. Dětskou radost a smích v rozzářených očích bral jako svou největší odměnu za vše, co pro Jiskru dělal.

Odešel, ale nesmazatelnou stopu zanechal v každém, kdo viděl alespoň jednu jeho pohádku – a tím se stal nesmrtelným. Byl a navždy zůstane velkou osobností loutkářského světa.

Helena Skočová
redakčně kráceno

Loutkáři jsou smutní a loutky pláčou

Letos v neděli 24. dubna ve věku 70 let se definitivně uzavřela životní pouť loutkáře, autora loutkových představení, dramaturga, režiséra, brilantního recitátora, zpěváka a hudebníka, básníka, historika, statistika a aktivátora loutkářského hnutí JUDr. Petra Slunečka. Jeho loutkářská historie se v milovaném Loutkovém divadle Jiskra začala psát v roce 1966 a pokračovala až do jeho úplně posledního dne, protože ještě v neděli ráno hrál v Jiskře v představení Koza nebo pes.

Petr Slunečko nebyl obyčejný řadový loutkář. Jeho práce pro loutkové divadlo a loutkáře měla mnoho rozměrů. K jeho méně známým činnostem patřilo organizování loutkářského života. Poměrně krátce po zapojení do loutkářského dění si uvědomil, že loutkáři potřebují pro svůj klid na práci a pro možnost prosazovat svoje oprávněné zájmy nějakou organizaci, která tento český fenomén zastřeší. V plánu bylo několik variant, ale některé z nich se značně nelíbily tehdejší vládní garnituře a několik projektů bylo zakázáno a smeteno ze stolu. Nakonec se podařilo loutkáře zakotvit jako samostatnou skupinu amatérských loutkářů v rámci Svazu českých divadelních ochotníků (SAL SČDO). Zcela pochopitelně se stal předsedou, později místopředsedou rady SAL a v tomto orgánu působil až do svých posledních dnů.

Za své působení v loutkovém divadle byl mnohokrát oceněn. Je držitelem zlatého odznaku SČDO (1979), Medaile za zásluhy o rozvoj amatérského loutkářství Ministerstva

kultury ČR (1979), Zlatého odznaku profesora Josefa Skupy (1985), ceny Jindřicha Veselého, Zlatého odznaku J. K. Tyla, čestného uznání Matěje Kopeckého a dalších mnoha ocenění za svůj hlasový projev i režii z loutkářských festivalů a přehlídek.

Je autorem koncepce pravidelných přehlídek loutkářské formy – individuálních výstupů s loutkou (IVL) a malých loutkářských forem (1977). Pro tuto loutkářskou dovednost sestavil přesná pravidla a byl i iniciátorem pravidelných celostátních přehlídek s velkým finále v rámci Loutkářské Chrudimi. Pod jeho vedením se uskutečnilo celkem XI. ročníků IVL. Zcela přirozeně je autorem mnoha individuálních výstupů s loutkou, které v rámci přehlídek IVL ve svých kategoriích opakovaně vítězily.

Zkrátka Petr Slunečko byl velkou osobností v rámci Loutkového divadla Jiskra i mezi všemi amatérskými loutkáři a bude nám všem moc chybět. Ostatně jeho odkaz určitě nezapadne a bude i nadále nepřímou oslovovat další a další diváky. Někdy je osloví i přímo svým hlasem, v nazpívaných písničkách, které jsou navždy nezbytnou součástí pohádek Loutkového divadla Jiskra.

Petře děkujeme, budeš nám moc chybět.

Loutkáři z Jiskry
redakčně kráceno

Program 6. července 2016

SEMINÁŘE, POUŤ A VŠEOBECNÉ VESELÍ

Prezentace seminářů v Divadle Karla Pippicha

- 14.30 | Vernisáž výstavy semináře C (Slavoj divadla)
14.30 | Prezentace semináře S (prostor pod jevištěm)
15.00 | Prezentace seminářů H, G, B (velký sál)
15.30 | Slavnostní vyhlášení cen 65. LCH (velký sál)

Loutkářská pouť

(hraje se paralelně pod stromem u rybníčku a o kousek
dál na prkenném pódiu vedle mostu)

- 15.00 | Divadlo Kordula: **Plechové pohádky**
| Divadlo Bořivoj: **Jak se hledají princezny**
15.35 | Prezentace seminářů M a L (etudy s loutkami)
16.00 | Divadelní společnost Kejkliř: **Tři zlaté vlasy**
Děda Vševěda
| Čmukaři Turnov: **Hledá se princezna**

ODJEZDY PRO HVĚZDY

Dnes v 18 h. odjíždí od divadla festivalový
autobus, který všechny případné zájemce vez-
me do Pardubic na další spoje.

Komu by to nevyhovovalo, zde je pár dalších
spojů směrem do Pardubic, odkud už si jedte,
kam jen libo...

HŮ HŮ MAŠINKY

(Chrudim hl. n. – Pardubice hl. n.)

16.00 → 16.24	18.38 → 19.02
16.37 → 17.02	19.23 → 19.40
17.17 → 17.40	19.52 → 20.15
17.55 → 18.19	

BRM BRM BUS

(Chrudim – Pardubice)

14.33 → 14.55	18.35 → 18.55
17.33 → 17.55	18.44 → 18.58
18.20 → 18.37	

Pozvánka na předváděčku semináře S

Zveme vás na předváděčku výstupních prací
semináře Světlo a stín, která se bude konat
ve sklepních prostorách divadla Karla Pippicha
od 14:30.

PS: Následujte šipky.

Poděkování

Přáte!

Tošní Chrudim byla gendární.

Přestože jsem si nemohla koupit ky v kárně, užila
jsem si všechny vese okamžiky a chví. Spičí povka
pomohla. Těším se za rok na další shdání!

Piškotka

Zpravodaj 65. Loutkářské Chrudimi

Vydává a tiskne: Chrudimská beseda

Redakce: Jacques Joseph /pab/ (šéfredaktor), Hana Volkmerová /HAV/, Magda Zicháčková /maz/, Kateřina Korychová /kar/, Jarek Jurečka /jj/

Foto: Ivo Mičkal a redakce | Grafická úprava, sazba: Petra Libová | Kontakt: lepabouk@gmail.com | Neprošlo jazykovou úpravou!